

Organizacijska struktura jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Borovnjak, Goran

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:603271>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-19**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

**VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ**

**Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje**

GORAN BOROVNJAK

**ORGANIZACIJSKA STRUKTURA JEDINICA LOKALNE I
PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE**

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2019. godine

**VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIČ**

**Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje**

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

**ORGANIZACIJSKA STRUKTURA JEDINICA LOKALNE I
PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE**

Mentor:
mr. sc. Mato Pušeljić, v. pred.

Naziv kolegija:
OSNOVE MENADŽMENTA

Student:
Goran Borovnjak

JMBAG studenta:
2401031120

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. POJAM I DEFINIRANJE ORGANIZACIJE	2
2.1 Pojam i definicija organizacije	2
2.2 Organizacijska struktura	4
2.3 Vrste organizacijske strukture	6
3. POJAM I STRUKTURA JAVNOG SEKTORA	10
4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	13
4.1 ORGANIZACIJA OPĆINA	14
4.2 ORGANIZACIJA GRADOVA	15
4.3 ORGANIZACIJA ŽUPANIJA	18
5. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA GRADA ZAPREŠIĆA	24
5.1 Osnovni podaci i struktura.....	29
5.2 Upravni odjeli Grada Zaprešića.....	31
5.3 Gospodarska struktura Grada Zaprešića.....	36
5.4 Financijska struktura Grada Zaprešića	37
6. ZAKLJUČAK	41
7. POPIS LITERATURE	42
7.1 KNJIGE	42
7.2 INTERNETSKI IZVORI.....	42
8. POPIS SLIKA I TABLICA.....	43

SAŽETAK

Cilj ovog rada je dati detaljan pregled svih vrsta organizacijske strukture od klasičnih organizacijskih struktura kroz organske do složenijih i modernih organizacijskih struktura. Nadasve cilj ovog rada je prikazati i opisati organizacijsku strukturu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sa detaljnim pogledom na jedinicu lokalne samouprave Grada Zaprešića. Također u cilju ovog rada predočiti karakteristike organizacijske strukture, hijerarhiju, njihove prednosti i nedostatke, te kako svaka od njih ovisi o činjenicama koje utječu na uspješnost ili na neuspješnost svake organizacije. Dalje u radu govorimo o osnivanju lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava gdje ćemo uz opće pojmove, posebnu pažnju posvetiti na organizacijsku strukturu općina gradova i županija. Na kraju rada posebnu pozornost obratiti ćemo na organizacijsku strukturu Grada Zaprešića, te kako se ona formirala od osnutka 1995 godine.

Ključne riječi: organizacija, organizacijska struktura, karakteristike, hijerarhija.

ABSTRACT

The aim of this paper is to give a detailed overview of all types of organizational structure from classical organizational structures through organic to more complex and modern organizational structures. The aim of this paper is to outline and describe the organizational structure of local and regional self-government units, with a detailed view of the unit of local self-government of the City of Zaprešić. In order to illustrate the characteristics of the organizational structure, hierarchy, their advantages and disadvantages, and how each of them depends on the facts that affect the success or failure of each organization. Further on, we are talking about the establishment of local and regional self-government where, in addition to the general terms, special attention should be paid to the organizational structure of the municipalities and counties. At the end of the work, we will pay special attention to the organizational structure of the City of Zaprešić, and since it was formed since the foundation in 1995.

Key words: organization, organizational structure, characteristics, hierarchy,

1. UVOD

Kroz povijest nailazimo na razne oblike organizacije, prvenstveno radi lakšeg obavljanja poslova. Počelo je sa osnovnom zajednicom – obitelj, nastavilo se kroz lokalno udruživanje (plemena), u doba feudalizma osnivaju se župe i utvrde, banovine, te u moderno doba države. Iz primjera je vidljivo da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave vuku korijenje iz davnih dana i ima veliki značaj za cijelu zajednicu.

Ovaj rad pripada temi organizacijske strukture stoga će pristup ovom radu biti određen zakonitostima upravo organizacije.

Prvo ćemo definirati pojmove organizacije te njihove vrste, organizacijsku strukturu i vrste organizacijske strukture, kao i karakteristike i čimbenike vezane za isto. Potom ćemo opisivati neke od nabrojanih vrsta klasičnih odnosno adaptivnih organizacijskih struktura. Nakon dane teorijske podloge obradit će se pojmovi i struktura javnog sektora, temeljena na Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi – na snazi od 13.12.2017., te opisati kratku povijest nastanka jedinica lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj.

U nastavku ovog rada pristupiti će se organizacijskoj strukturi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, gdje ćemo uz opće pojmove, posebnu pažnju posvetiti na organizacijsku strukturu općina gradova i županija.

U posljednjoj točki ovog rada posvetit ćemo se organizacijskoj strukturi Grada Zaprešića, gdje ćemo uz opće podatke o osnivanju i razvoju grada Zaprešića baviti i organizacijskom strukturom njegovih upravnih odjela, hijerarhijskom strukturom, djelokrugu obavljanja poslova, predstavničkim i izvršnim tijelima, te gospodarskom i financijskom strukturom Grada Zaprešića..

2. POJAM I DEFINIRANJE ORGANIZACIJE

2.1 Pojam i definicija organizacije

Po Pere Sikavica „Riječ organizacija izvedena je iz starogrčke riječi „organon“ koja je značila oruđe, alat, napravu, spravu, glazbeni instrument, ali i pravljenje, stvaranje organizacije. Od riječi „organon“ s vremenom je nastala i riječ **organizam**, s kojom se u biologiji označava određena živa prirodna cjelina vezana dijelovima (organima) od kojih svaki obavlja određenu funkciju te su njihovi dijelovi i njihove funkcije povezani i usklađeni da svrhovito obavljaju ukupni zadatak organizma.“

„Nadasve, riječ organizacija, od grčke riječi organon, preko latinske riječi organom ušla u sve žive svjetske jezike kao organizacija i u ovom radu će se koristiti međunarodno prihvaćen termin organizacija.“¹

Organizacija čovjeka prati od rođenja pa do smrti. Svaki aspekt, svaki dio života, povezan je s organizacijom.

Rađamo se u organizacijama, danas u pravilu u bolnicama . Živi se u organizacijama, u obitelji, u velikom mjestu ili gradu, u nekoj zemlji. Školujemo se u organizaciji, od osnovne škole preko srednje do fakulteta, pa i poslije toga, cijelo životnim obrazovanjem. Zapošljava se u poslovnim organizacijama, banke, škole, bolnice itd. Kupuju se proizvodi različitih organizacija prema vlastitim potrebama. Putuje se prijevoznim sredstvima različitih organizacija.

Tako bi se moglo nabrajati, gotovo beskonačno, organizacije s kojima se čovjek svakodnevno susreće, bilo da je dio njih, bilo da je korisnik njihovih proizvoda i usluga.

U organizacijama ljudi rade zajedno da obave zadatke koje, kao pojedinci, sami ne bi mogli obaviti, a radi postizanja zajedničkog cilja.

Kada kažemo organizacija, tada mislimo na sve moguće sustave, strukture, procese, tehnologije, strategije itd. koji čine *modus operandi* poslovnog objekta. Organizacija je, rekli bismo, *modus operandi* bilo koje organizacije kao institucije, bila to poslovna organizacija, bolnica, škola, tvornica, vojska, država ili crkva.

Pojam organizacije univerzalno je primjenjiv pa služi za određenje bilo koje aktivnosti organiziranja, na bilo kojem području društvenog života.

Pod vrstama organizacije misli se na različite klasifikacije organizacija kao institucija. S obzirom na različite kriterije klasificiranja organizacija, jedna te ista organizacija može biti klasificirana u različite vrste, po većem broju kriterija.²

¹ Žugaj M. (2004): Organizacija, TIVA Tiskara, Varaždin.

² Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

Slika 1., Klasifikacija organizacije prema njihovim ciljevima³

Poslovne organizacije	Cilj im je ostvarivanje profita .U poslovne organizacije ubrajaju se organizacije koje se bave proizvodnjom, trgovinom, bankarstvom, osiguranjem i drugim poslovima.
Vladine organizacije	Bave se vođenjem zemlje na lokalnoj ili nacionalnoj razini. Te su organizacije odgovorne izabranim predstavnicima zakonodavne vlasti.
Javne korporacije	Organizacije u vlasništvu države, najčešće od nacionalnog interesa, kojima nije najvažniji cilj profit već javni interes i javno dobro
Nevladine organizacije	Organizacije tipa agencija i sličnih organizacija kojima upravljaju pojedina ministarstva
Ekonomsko interesne grupe	Organizacije koje pomiču interese svojih članova, npr. Poslodavaca ili potrošača
Trgovačka udruženja	Organizacije koje se udružuju zbog zajedničkih interesa, a imaju i poseban pravni status
Pravosuđe	Organizacije koje obavljaju funkcije u državi ili na međunarodnoj razini
Političke organizacije	Organizacije koje se osnivaju u svakoj višestranačkoj parlamentarnoj državi
Dobrotvorne ustanove	Organizacije koje pružaju potrebnu pomoć građanima
Organizacija uzajamne pomoći	Organizacije tip zadruga koje pomažu svojim članovima.
Međunarodne organizacije	Organizacije koje djeluju globalno, a osnivaju se iz različitih namjena, npr. Političke (UN), gospodarske (MMF), sportske (FIFA).
Multinacionalne organizacije	Globalne kompanije koje djeluju diljem svijeta, npr. Unilever, BP, ICL itd.

³ Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

„Svi kriteriji klasificiranja organizacije, kao i sve vrste organizacija, legitimni su i treba ih uzeti u obzir u svakoj konkretnoj situaciji. Svaka organizacija, s obzirom na kriterije klasificiranja, ima određena obilježja koja ju određuju. Nasuprot tome, neke klasifikacije organizacija jasno svrstavaju organizacije u jednu ili drugu vrstu. Takvo će jasno razgraničenje postojati između profitnih i neprofitnih organizacija, privatnih i javnih, proizvodnih i uslužnih, formalnih i neformalnih i slično. tako jasna razgraničenja između pojedinih vrsta organizacije određuju njihove različite uloge, ciljeve ili svrhu, odnosno razlog postojanja. „

2.2 Organizacijska struktura

„Značenje riječi „struktura“ (lat. Structura od struere – slagati, sklapati, zidati) ima više značenja. Pod riječju struktura podrazumijeva se primjerice građa, sastav, sklop, raspored, način gradnje, tvorevina, organizam. Iz različitih značenja koja ta riječ ima može se zaključiti o važnosti strukture uopće, a za organizaciju posebice.“

Struktura je kako navodi M. Babić, sastavni dio svakog organizma, svake organizacije. Ona je i najvažniji dio svake organizacije.

Svaka organizacija ima svoju strukturu odnosno sastav, tj. svoj sustav unutarnjih veza i odnosa. Čak i u najmanjim organizacijama, kako ističe D. E. Owen, vjerojatno se može naći čvrsto utemeljena organizacijska struktura koja jasno pokazuje tko je kome podređen.

Organizacijska struktura nije samo nužan temelj nego je i sastavni i najvažniji dio svake organizacije, a to najbolje potvrđuje njezino poistovjećivanje s anatomijom organizacije. Zbog toga je svakoj organizaciji najvažnija uspostava odgovarajuće organizacijske strukture.

Nerijetko se organizacijska struktura izjednačava i s menadžmentom organizacije, odnosno sa strukturom menadžmenta. Iako je menadžment, jedan od elemenata organizacijske strukture, premda važan, ali ne i jedini njezin element, ipak, gledajući organizacijsku shemu odnosno organizam organizacije, treba reći da on pokazuje strukturu menadžmenta kao važnog elementa organizacijske strukture svake organizacije, koji sve ostale elemente organizacije treba povezati u skladnu cjelinu.

Tako P. F. Drucker, definirajući organizacijsku strukturu, kaže:

Da bi svi ti organizacijski dijelovi poduzeća mogli usklađeno i homogeno djelovati moraju biti međusobno povezani i integrirani. Taj jedinstveni sustav svih organizacijskih dijelova poduzeća nazivamo organizacijskom strukturom poduzeća.

Jednu od najkraćih definicija organizacijske strukture navode F. Kast i J. Josenzweig za koje je ona utvrđeni model odnosa između komponenti organizacije.⁴

⁴ Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

Najsveobuhvatniju, pa i najprihvatljiviju definiciju organizacijske strukture daje M. Novak koji pod organizacijskom strukturom razumijeva ukupnost veza i odnosa između svih čimbenika proizvodnje, kao i ukupnost veza i odnosa unutar svakog pojedinog čimbenika proizvodnje odnosno poslovanja.

Organizacijska struktura slijedi ciljeve organizacije, a oni proizlaze iz strategije njezina razvoja. Utjecaj čimbenika organizacije, i unutarnjih i vanjskih, neobično je važno za oblikovanje organizacijske strukture jer ako organizacija djeluje u nemirnoj, nestabilnoj odnosno turbulentnoj okolini, mnogo će češće biti prisiljena mijenjati svoju organizacijsku strukturu, nego kada je okolina stabilna odnosno mirna.

Prema H. Mintzbergu, što se može vidjeti na slici 1., organizacijska se struktura sastoji od sljedećih elemenata:

1. OPERATIVNI DIO – čine ga svi izvršni radnici,
2. STRATEŠKI DIO – čini vrhovni menadžment odnosno *Top Management*
3. SREDNJI DIO – čine menadžeri srednje razine, odnosno *Middle Management*
4. TEHNOSTRUKTURA – čine stručnjaci s velikim stvarnim autoritetom, s obzirom na njihovu visoku profesionalnu razinu, tj. razinu znanja premda su izvan formalne organizacijske strukture menadžmenta.
5. STOŽERNI DIO – osoblje koje pomaže linijskom menadžmentu.

Slika 2., Organizacijska struktura prema H. Mintzbergu

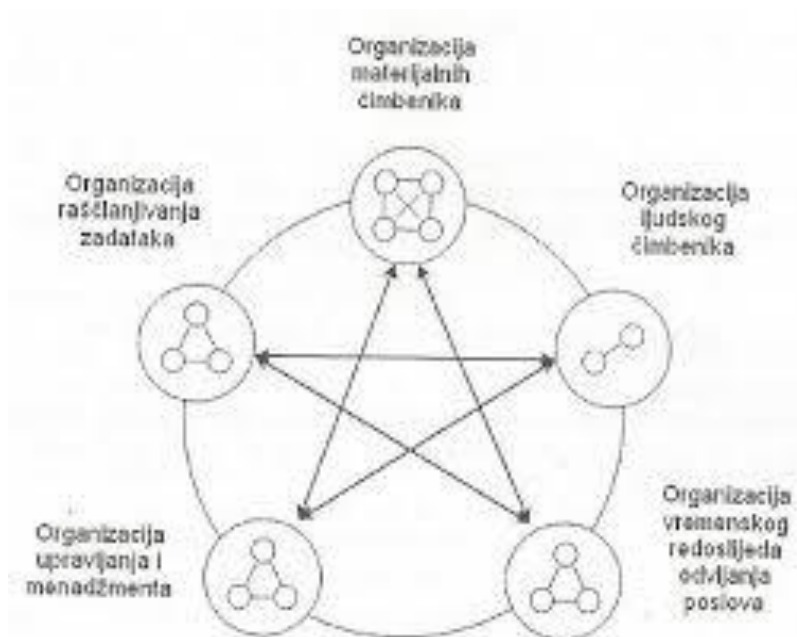
Izvor: <https://repozitorij.unipu.hr/islandora/object/unipu:265/preview>

„Na temelju svega što je rečeno o elementima organizacijske strukture organizacije, moglo bi se zaključiti da organizacijsku strukturu bilo koje organizacije čine sljedeći elementi.“⁵

- Organizacija materijalnih čimbenika
- Organizacija ljudskog čimbenika
- Organizacija raščlanjivanja i grupiranja zadataka
- Organizacija upravljanja i menadžmenta
- Organizacija vremenskog redoslijeda poslova

„Optimalna organizacijska struktura organizacije podrazumijeva veze i odnose između elemenata, kao i veze i odnose unutar svakog elementa posebno. Grafički bi se organizacijska struktura, sa svim elementima te strukture, te vezama i odnosima među elementima kao i unutar svakog elementa, mogla prikazati kao na slici 4.“

Slika 3., Odnosi i veze između elemenata

Izvor: <https://repositorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A727/datastream/PDF/view>

2.3 Vrste organizacijske strukture

„Sve poznate vrste organizacijskih struktura mogu se grupirati u dvije osnovne skupine . Jedne su tradicionalne, **klasične**, mehanicističke odnosno birokratske, a druge su **organske**

⁵ Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

odnosno adaptivne ili prilagodljive organizacijske strukture. Svaka od ovih grupacija ima veći broj različitih organizacijskih struktura.

Funkcijska organizacijska struktura je vrsta organizacijske strukture u kojoj se podjela rada u organizaciji te grupiranje i povezivanje poslova, kao i formiranje organizacijskih jedinica, obavljaju prema odgovarajućim poslovnim funkcijama. Primjenjivat će se u malim organizacijama i u onima srednje veličine. Međutim, funkcijska organizacijska struktura bit će primjerena i za velike organizacije ako se bave proizvodnjom jednog osnovnog proizvoda ili ograničenog broja srodnih ili sličnih proizvoda.⁶

Slika 4., Početni oblik funkcijske organizacijske strukture

Slika 4. - Početni oblik funkcijske organizacijske strukture

Izvor: <http://moj.efst.hr/nastava/90/Vjezbe%203.pdf>

Nakon određenog vremena, a kao posljedica rasta i razvoja organizacije, vlasnik koji je najčešće i direktor, može dio poslova i drugih poslovnih funkcija (osim proizvodnje) organizacijski smjestiti u posebnu organizacijsku jedinicu koju će koordinirati menadžer zadužen za te poslove. U određenom trenutku narasli poslovi mogu prerasti i ovaj oblik organizacije, pa će trebati formirati još veći broj funkcijskih organizacijskih jedinica

„Prednosti funkcijske organizacijske strukture su visok stupanj specijalizacije i podjele rada, stručno vođenje i jedinstvena koordinacija poslova istih funkcija, logična povezanost poslovnih funkcija, poštovanje načela specijalizacije po funkcijama, osiguranje čvrste kontrole, od strane top – menadžment organizacije, racionalna upotreba resursa, niski režijski troškovi, postizanje efekta ekonomije veličine i fleksibilnost oblikovanja strukture.“

⁶ Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

Slika 5., Vrste klasičnih organizacijskih struktura prema P. Sikavica

Divizijska organizacijska struktura	posljedica je rasta i razvoja organizacije koja je zbog diversifikacije proizvodnje i širenja asortimana proizvoda te ekspanzijom na nova tržišta i usmjeravanjem na određene kategorije kupaca bila prisiljena zamijeniti svoju staru, tradicionalnu funkcijsku organizacijsku strukturu novim oblicima i modelima organizacije.
Hibridna organizacijska struktura	To je oblik organizacije u kojem se na istoj organizacijskoj razini kombiniraju funkcijske i multidivizijske komponente
Front/back organizacijska struktura	Vrsta organizacijske strukture u kojoj je organizacija prednjeg djela i stražnjeg dijela, tj. Pozadine, organizirana prema različitim načelima strukturiranja organizacijskih jedinica.
Neovisna poslovna jedinica	Ta organizacija, sada organizacijska jedinica, koje se interpoliraju u organizacijsku strukturu roditeljske organizacije, zadržavajući identitet, strategiju, strukturu i formalne sustave, nazivaju se neovisne poslovne jedinice
Mješovita organizacijska struktura	Pojavljuje se u multidivizijskoj organizacijskoj strukturi u kojoj se kombiniraju dvije ili više vrsta divizijskih organizacijskih jedinica na istoj organizacijskoj razini.
Izvrnuta organizacija	Izrazito niska odnosno plitka organizacija, gdje pojedinačni stručnjaci posjeduju veći dio znanja organizacije.
Heterarhije	Oblik organizacijske strukture organizacije koja se prema G. Hedlundu, za razliku od tradicionalne organizacije, sastoji od više centara. Organizacija s većim ili manjim brojem jednakopravnih organizacijskih jedinica od kojih svaka ima zavidnu razinu autonomije.
Fraktalna organizacija	Organizacijska struktura koje bez obzira na razinu povećanja, zadržava ista geometrijska svojstva. To, drugim riječima, znači da se cjelina beskonačno ponavlja u dijelovima.
Klaster organizacija	Organizacijska struktura koje istodobno primjenjuju više različitih strategija. Klaster organizacijska struktura primjenjuje se u organizacijama koje su orijentirane na strategiju nepovezanih diversifikacija, odnosno na mješovite strategije.

„**Organske organizacijske strukture** za razliku od tradicionalnih ili klasičnih organizacijskih struktura, koje u suvremenim uvjetima nisu mogle funkcionirati na zadovoljavajući način, ranih šezdeseti godina 20. stoljeća razvijaju se organske strukture. Organska struktura je plitka organizacija, s blagom podjelom rada i širokim djelokrugom poslova koje obavlja pojedinac, pa je u tom obliku organizacije potrebna kvalitetna izobrazba zaposlenih i odgovarajuće radno iskustvo.“⁷

Slika 6., Vrste organskih organizacijskih struktura prema P. Sikavica

Projektna organizacijska struktura	Privremena je organizacija oblikovana da postigne specifične rezultate, koristeći se timovima specijalista iz različitih funkcijskih područja unutar organizacije.
Matrična organizacijska struktura	U matričnoj organizaciji, na jednoj strani matrice postoji projektna organizacijska struktura, a na drugoj funkcijska. Njihovim križanjem dobivamo matricu pa otud i naziv matrična organizacija.
Procesna organizacijska struktura	Temelji se na tijeku radnog ili poslovnog procesa umjesto na poslovnim funkcijama. Ona ne uklanja funkcijsku organizacijsku strukturu, već unutra nije formira procesne timove.
Timska organizacija	Kao što i sama riječ kaže, ključnu ulogu imaju timovi. Grupe ljudi koji su međusobno povezani na nekom zadatku, koji imaju zajednički cilj i zajedničku odgovornost.
Mrežna organizacija	Organizacijska struktura koja u pravilu nema strukturu, organizacija koje su strukturirane veoma niskom ili blagom hijerarhijom, tj. Plitkom organizacijskom strukturom.
Virtualna organizacija	Sam riječ govori nije stvarna organizacija. Ona, u pravilu, nema svoju strukturu, zbog čega se i govori o virtualnoj organizaciji, a ne o virtualnoj organizacijskoj strukturi.
Modularna organizacija	Može se reći da je isto što i mrežna odnosno virtualna organizacija, a sve one zajedno istodobno su i horizontalne odnosno ne hijerarhijske organizacije,
Organizacija paukove mreže	Glavo obilježje je da se u njoj pojedini dijelovi organizacije povezuju sa središnjom upravom s minimalnim odnosno najkraćim relacijama.
Organizacija ribarske mreže	Organizacije koje su fleksibilne i loje će držati mrežu zajedno. U ribarskoj mreži stalno se mogu stvarati različiti modeli povezivanja pa je ona mnogo fleksibilnija od klasične mreže organizacije.
Ameba organizacija	Organizacija koja se temelji na autonomiji i fleksibilnosti.

⁷ Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.

3. POJAM I STRUKTURA JAVNOG SEKTORA

„Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. To pravo ponajprije se ogleda u pravu na:⁸

- Samostalnost u obavljanju poslova lokalnog značaja
- Samostalno uređenje unutarnjeg ustrojstva i organizacije jedinica lokalne samouprave
- Samostalnom uređenje djelokruga tijela jedinica lokalne samouprave
- Neposredan izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave
- Vlastite prihode jedinica lokalne i
- Samostalno raspolaganje vlastitim prihodima

Dana 22. Prosinca 1990. godine Donošenjem Ustava Republike Hrvatske okvirno nastaje današnji ustroj lokalne i regionalne samouprave uz određene promjene 1993., 2001., 2010. godine. Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. U Republici Hrvatskoj su dva stupnja lokalne samouprave:

- Prvi stupanj čine jedinice lokalne samouprave – **općine, odnosno gradovi** (lokalna samouprava u užem smislu)
- Drugi stupanj čine jedinice područne samouprave – **županije** (područna samouprava)

Lokalna samouprava se najjednostavnije i najprihvatljivije definira kao razina vladavine najbližija građanima, s ulogom predstavljanja važnosti stajališta lokalnog. Najčešće vrijednost samouprave su: smanjenje koncentracije državne moći, decentralizacija službe te njihovo približavanje građanima, učinkovitost, autonomija i priznavanje legitimnih lokalnih interesa.

Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug,

⁸ <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

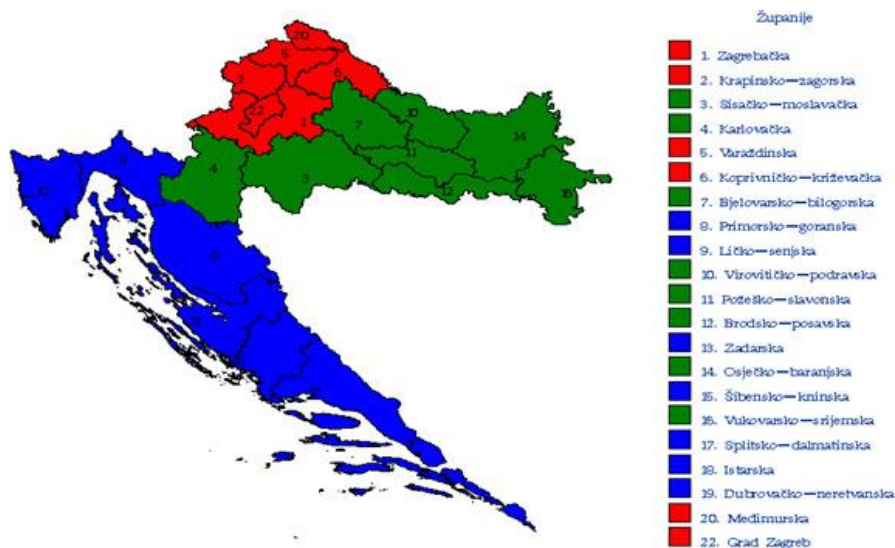
izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren provedbom prvih lokalnih izbora.

„Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi uređuje općine, gradove, županije, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima te druga značajna pitanja.

Općine i gradovi su, prema Ustavu Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave. Teritorij Republike Hrvatske administrativno je podijeljen na 128 gradova i 428 općina. Općine i gradovi u Hrvatskoj čine najnižu razinu samouprave (to su osnovne ustrojstvene jedinice). Županije su više jedinice lokalne samouprave (pojam lokalni ovdje ima šire značenje; u smislu hrvatskog Ustava županije su jedinice područne samouprave) koje su ustrojene od općina i gradova.

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to 428 općina, 128 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija.“⁹

Slika 7, Geografski prikaz županija RH

Izvor: <https://coupedecheveux2015.blogspot.com/2018/07/zupanije-u-hrvatskoj-karta.html>

„Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i

⁹ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu.¹⁰

Područja općina, odnosno gradova, njihov naziv, sjedište njihovih tijela, osnivanje novih te ukidanje ili spajanje postojećih općina, odnosno gradova, izdvajanje pojedinih naselja iz sastava jedne općine ili grada i uključivanje tih naselja u sastav druge općine ili grada, promjene granica kao i druga pitanja od važnosti za teritorijalne promjene jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/2006.).^[1] Zakon propisuje da će se pri svakoj promjeni područja općine ili grada prethodno tražiti mišljenje stanovnika te jedinice (uobičajeno je izjašnjavanje građana na lokalnom referendumu).

Općina i grad su pravne osobe. Imaju svoj statut koje donosi njihovo predstavničko tijelo (općinsko vijeće u općini, odnosno gradsko vijeće u gradu). Statutom se detaljnije uređuje njihov samoupravni djelokrug, njena obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, provođenje referenduma u pitanjima iz djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, oblici suradnje jedinica lokalne samouprave te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza.

Obilježja jedinica lokalne samouprave su zastava i grb. Grb i zastava utvrđuju se statutom ili statutarnom odlukom uz prethodno odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (tj. Središnjeg državnog ureda za upravu).

Hrvatske općine i gradovi od 1975. do 1993. bile su udružene u Savez gradova i općina Savezne Republike Hrvatske, od 1993. do 2002. u Savez gradova i općina Republike Hrvatske, a od 2002. Udruga općina u Republici Hrvatskoj i Udruga gradova djeluju kao samostalne udruge.

¹⁰ Izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatske_op%C4%87ine_i_gradovi

4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Ljudi su samoupravne organizacije, odnosno zajednice formirali još u davnoj prošlosti s ciljem zadovoljavanja javnih i osobnih potreba. Uspostavljene samoupravne organizacije su se tijekom vremena mijenjale u svim zemljama te su se prilagođavale oblicima vladavine.

„Standarde koji predstavljaju temelj uspostave i razvoja lokalne samouprave u europskom okruženju sadržava dokument Vijeća Europe, pod nazivom Europska povelja o lokalnoj samoupravi. Hrvatska je obvezatni sadržaj Europske povelje ratificirala 1997. godine, a ostali dio sadržaja 2008. godine“ (Masarić, 2008: 7).

Lokalna i područna samouprava predstavlja organiziranu vlast i upravljanje na lokalnoj i područnoj razini s ciljem rukovođenja poslova od javnog interesa. „Lokalna samouprava je zajednički naziv za različite organizirane načine na koje građani lokalne zajednice, na vlastitu odgovornost, relativno samostalno uređuju određene javne poslove i upravljanje njima“ (Lukeš-Petrović, 2005: 4).

Problem kod definiranja lokalnih zajednica je taj što je lokalnu zajednicu nemoguće promatrati kao izoliranu pojavu, pošto je ona ovisna o sustavu organizirane političke vlasti. Postoje dvije veće grupe autora koji su pokušavali obuhvatiti definicije lokalnih zajednica. Tako jedna grupa svrstava lokalnu zajednicu u dvije grupe: „lokalnu zajednicu kao vrsta međusobnog djelovanja ljudi i lokalnu zajednicu kao odnos pojedinca odnosno čovjeka i ljudske grupe prema prirodnoj okolini. Druga grupa ističe teritorij (život u zajednici, zajednički ciljevi...) kao jednu ili više značajki lokalne zajednice te definiraju zajednicu kao: „Društveni sustav, ukupnost stavova i razvojni proces“¹¹No, svim autorima je zajedničko da govore i o ljudima i prostoru te su tu, također, i elementi ovisni o načinu života, izražavanja u kolektivu itd... „

Pod pojmom lokalne samouprave, u širem smislu, razumijevaju se sve razine samouprave u sustavu (općinska/gradska, pokrajinska/regionalna i eventualno druge). Lokalna samouprava, u užem smislu, podrazumijeva samo prvu, najnižu razinu samouprave“ (Lukeš-Petrović, 2005: 4).

„Lokalna samouprava se najjednostavnije i najprihvatljivije definira kao razina vladavine najbližija građanima, s ulogom predstavljanja važnosti stajališta lokalnog“ (Čulo, 2010: 13). Najčešće vrijednosti samouprave su: smanjenje koncentracije državne moći, decentralizacija službe te njihovo približavanje građanima, učinkovitost, autonomija i priznavanje legitimnih lokalnih interesa.,,

Europska povelja o lokalnoj samoupravi pod samoupravom podrazumijeva pravo i mogućnost lokalnih jedinica da u okvirima određenim zakonom uređuju i upravljaju bitnim dijelom javnih poslova u interesu lokalnog stanovništva i na vlastitu odgovornost “(Lukeš-Petrović, 2005: 4).

¹¹ Masarić H., (2008): *Upoznajte lokalnu i regionalnu samoupravu u Hrvatskoj*

Sukladno Europskoj povelji lokalnu i regionalnu samoupravu u Hrvatskoj uređuje: “Ustav Republike Hrvatske donesen 1990. godine te Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.“

4.1 ORGANIZACIJA OPĆINA

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi članak 3¹². „Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

Prema članku 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka odredit će se poslovi čije su obavljanje općine i gradovi dužni organizirati te poslovi koje mogu obavljati.

Člankom 39. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, izvršno tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave u općini je općinski načelnik,

¹² [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

Iznimno od stavka 1. ovoga članka izvršno tijelo je i zamjenik koji obnaša dužnost općinskog načelnika u slučajevima propisanim ovim Zakonom.¹³

Općinsko vijeće u općinama, je tijelo građana i tijela lokalne samouprave koje donose akte u okviru djelokruga jedinice lokalne samouprave te obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan, a određuje se statutom općine, i to tako da predstavničko tijelo:

općine koja ima do 3.000 stanovnika, ima od sedam do trinaest članova,

općine koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika, ima od devet do petnaest članova,

općine i grada koji ima od 10.001 do 30.000 stanovnika, ima od trinaest do devetnaest članova,

Mandat članovima predstavničkih tijela traje 4 godine. Članovi predstavničkog tijela nemaju obvezujući mandat i nisu opozivi. Član predstavničkog tijela dužnost obavlja počasnno i za to ne prima plaću, ali ima pravo na naknadu troškova u skladu s odlukom predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo ima predsjednika i do dva potpredsjednika, koji se biraju većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo (općinsko): donosi Statut jedinice lokalne samouprave, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva i bira članove radnih tijela vijeća, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela općine, odnosno grada, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za općinu ili grad, obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo donosi odluke većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova predstavničkog tijela. Statut, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

4.2 ORGANIZACIJA GRADOVA

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi članak 5, Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s

¹³ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.

Iznimno, gdje za to postoje posebni razlozi (povijesni, gospodarski, geoprometni), gradom se može utvrditi i mjesto koje ne zadovoljava uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

Člankom 19.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi¹⁴, veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja i koji imaju više od 35.000 stanovnika.

Gradovi iz stavka 1. ovoga članka, kao i gradovi sjedišta županija u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području
- održavanje javnih cesta,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja,
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka odredit će se poslovi obavljanje kojih su veliki gradovi dužni organizirati te poslovi koje mogu obavljati.

¹⁴ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

Gradsko vijeće u gradovima predstavničko je tijelo građana i tijela lokalne samouprave koje donose akte u okviru djelokruga jedinice lokalne samouprave te obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan, a određuje se statutom Grada i to tako da predstavničko tijelo:

- grada koji ima od 10.001 do 30.000 stanovnika, ima od trinaest do devetnaest članova,
- grada koji ima više od 30.000 stanovnika, ima od devetnaest do tridesetpet članova.

Mandat članovima predstavničkih tijela traje 4 godine. Članovi predstavničkog tijela nemaju obvezujući mandat i nisu opozivi. Član predstavničkog tijela dužnost obavlja počasnno i za to ne prima plaću, ali ima pravo na naknadu troškova u skladu s odlukom predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo ima predsjednika i do dva potpredsjednika, koji se biraju većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo (Gradsko vijeće):

1. donosi statut jedinice lokalne samouprave,
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave,
3. osniva i bira članove radnih tijela vijeća,
4. uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela općine, odnosno grada,
5. osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za grad,
6. obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo donosi odluke većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova predstavničkog tijela. Statut, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave kao i poslova državne uprave prenijetih na te jedinice ustrojavaju se upravni odjeli i službe (upravna tijela) na čelu kojih su pročelnici, koje temeljem javnog natječaja, imenuje gradonačelnik.

4.3 ORGANIZACIJA ŽUPANIJA

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi članak 6¹⁵., Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

Republika Hrvatska administrativno je podijeljena u 20 županija. Svaka županija nadalje se dijeli u određeni broj općina i gradova, kojim zajedno ima preko 500. Bivša 21. županija - Županija Grad Zagreb sjedinjena je sa Zagrebačkom županija 1995. godine, a 1997. Grad Zagreb je dobio položaj županije. Županije su ovdje popisane po službenom redoslijedu prema Narodnim novinama. Službena imena županija od 1997 imala su riječ "Županija" ispred naziva, a sad se ona nalazi na kraju, tj. bivša Županija Varaždinska je sada Varaždinska županija.

Slika 8., Popis županija u Republici Hrvatskoj

Županija	Površina (km ²)	Br. stanovnika (2011)	Sjedište	Br. gradova/općina	Položaj
Zagrebačka	3.060	317.606	<u>Zagreb</u>	9/25	
Krapinsko-zagorska	1.229	132.892	<u>Krapina</u>	7/25	
Sisačko-moslavačka	4.468	172.439	<u>Sisak</u>	7/12	

¹⁵ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

Županija	Površina (km ²)	Br. stanovnika (2011)	Sjedište	Br. gradova/općina	Položaj
Karlovačka	3.626	128.899	<u>Karlovac</u>	5/17	
Varaždinska	1.262	175.951	<u>Varaždin</u>	6/22	
Koprivničko-križevačka	1.748	115.584	<u>Koprivnica</u>	3/22	
Bjelovarsko-bilogorska	2.640	119.764	<u>Bjelovar</u>	5/18	
Primorsko-goranska	3.588	296.195	<u>Rijeka</u>	14/22	
Ličko-senjska	5.353	50.927	<u>Gospić</u>	4/8	
Virovitičko-podravska	2.024	84.836	<u>Virovitica</u>	3/13	

Županija	Površina (km ²)	Br. stanovnika (2011)	Sjedište	Br. gradova/općina	Položaj
Požeško-slavonska	1.823	78.034	<u>Požega</u>	5/5	
Brodsko-posavska	2.030	158.575	<u>Slavonski Brod</u>	2/26	
Zadarska	3.646	170.017	<u>Zadar</u>	6/28	
Osječko-baranjska	4.155	305.032	<u>Osijek</u>	7/35	
Šibensko-kninska	2.984	109.375	<u>Šibenik</u>	5/15	
Vukovarsko-srijemska	2.454	179.521	<u>Vukovar</u>	5/26	
Splitsko-dalmatinska	4.540	454.798	<u>Split</u>	16/39	

Županija	Površina (km ²)	Br. stanovnika (2011)	Sjedište	Br. gradova/općina	Položaj
Istarska	2.813	208.055	<u>Pazin</u>	10/31	
Dubrovačko-neretvanska	1.781	122.568	<u>Dubrovnik</u>	5/17	
Međimurska	729	113.804	<u>Čakovec</u>	3/22	
Grad Zagreb	641	790.017	<u>Zagreb</u>	1/-	

Izvor : https://bs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDupanije_u_Hrvatskoj

Naziv hrvatskih županija određen je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, a osnova je nazivu naselja u kojem je sjedište županijske skupštine. Naziv županije može se odrediti i prema povijesnom ili zemljopisnom obilježju.

Obilježja županije su grb i zastava. Grb i zastava uređuju se statutom ili statutarnom odlukom uz prethodno odobrenje Središnjeg državnog ureda za upravu.

Županije obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značaja, a koji nisu Ustavom i zakonima dodijeljenim državnim tijelima. Djelokrug županija može biti izvorni (samoupravni) te povjereni (poslove državne uprave).

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,

- promet i prometnu infrastrukturu,
- održavanje javnih cesta,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada,
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

„Odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave (odnosno općine ili grada) u skladu s njezinim statutom i statutom županije, mogu se pojedini poslovi iz samoupravnog djelokruga općine ili grada prenijeti na županiju.

Povjereni poslovi su poslovi državne uprave koji se obavljaju županije, a određuju se zakonom. Troškovi obavljanja poslova državne uprave koji su preneseni na tijela županije podmiruju se iz državnog proračuna.

Županijska skupština je predstavničko tijelo građana i tijelo područne (regionalne) samouprave koje donose akte u okviru djelokruga županije te obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom i statutom županije.

Broj članova županijske skupštine mora biti neparan, određuje se županijskim statutom, a mora biti između 31 i 51. Skupština Grada Zagreba ima 51 člana. Mandat člana županijske skupštine traje 4 godine. Županijska skupština ima predsjednika i do dva potpredsjednika, koji se biraju većinom glasova svih članova županijske skupštine.“¹⁶

Županijska skupština kao predstavničko tijelo:

- donosi statut
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga županije
- bira i razrješuje župana i njegove zamjenike te članove poglavarstva,
- osniva i bira članove radnih tijela vijeća, odnosno skupštine te imenuje i razrješuje druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom
- uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela županije
- osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za županiju
- obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljani u djelokrug skupštine

Župan je izvršno tijelo županije.

¹⁶ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga županije kao i poslova državne uprave prenijetih na županiju ustrojavaju se upravni odjeli i službe (upravna tijela). Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje župan.

Upravna tijela županije u izvršavanju općih akata skupštine donose pojedinačne akte kojima rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba. Protiv pojedinačnih akata koja u prvom stupnju donose upravna tijela županije, može se izjaviti žalba nadležnom ministarstvu.

Županija ima prihode kojima u okviru svoga samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi županije su:

- županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
- prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
- prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
- prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
- sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
- drugi prihodi određeni zakonom.

Županijska skupština donosi godišnji proračun koji se dostavlja Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njegova donošenja.

5. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA GRADA ZAPREŠIĆA

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi članak 5¹⁷, Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.

Statutom Grada Zaprešića, (Službene novine broj 04/09, 02/13, 06/13-pročišćeni tekst, 07/14 i 01/18),¹⁸ podrobnije se uređuje samoupravni djelokrug Grada Zaprešića (u daljnjem tekstu: Grad), njegova obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Grada , način obavljanja poslova, oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju, provođenje referenduma u pitanjima iz samoupravnog djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, imovina i financiranje Grada, oblici suradnje Grada s jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave u zemlji i inozemstvu, te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza Grada.

Grad ima grb i zastavu.

Slika 9., Zastava Grada Zaprešića

Izvor: <https://zeljko-heimer-fame.from.hr/hrvat/hr-zg1.html>

Zastava je žute (zlatne) boje. U sredini zastave je grb Grada, visine 1,60:1 naspram duljini kraće stranice.

¹⁷ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

¹⁸ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

Slika 10., Grb Grada Zaprešića

Izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Grb_Zapre%C5%A1i%C4%87a

Grb Grada je plavi štit s dijagonalno inverznim bijelim (srebrnim) križem. Zastava Grada pravokutnog je oblika s omjerom duljine stranice dva prema jedan i kopljem uz kraćustranicu. Zastava je žute (zlatne) boje. U sredini zastave je grb Grada, visine 1,60:1 naspram duljini kraće stranice.

Grad u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet,

- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Posebnim zakonima i drugim propisima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz stavka 1. ovog članka određuju se poslovi obavljanje kojih je Grad dužan organizirati, te poslovi koje Grad može obavljati, ako je osigurao uvjete za njihovo obavljanje.

Poslovi iz samoupravnog djelokruga detaljnije se utvrđuju odlukama Gradskog vijeća i Gradonačelnika, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Tijela Grada su:

1. Gradsko vijeće
2. Gradonačelnik.

1. GRADSKO VIJEĆE

Gradsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Grada te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim Statutom.¹⁹

Gradsko vijeće ima 21 člana.

Članovi Gradskog vijeća biraju se na način i postupak utvrđen zakonom.

Gradsko vijeće u okviru samoupravnog djelokruga:

- donosi Statut Grada,
- donosi odluke o gradskim porezima, prirezu, naknadama, doprinosima, pristojbama i drugim prihodima od interesa za Grad,
- donosi proračun i godišnji izvještaj proračuna, te odluku o izvršavanju proračuna,
- donosi odluke o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Grada, u skladu sa zakonom,
- odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i raspolaganju ostalom imovinom Grada u visini pojedinačne vrijednosti više od 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje, odnosno čija je pojedinačna vrijednost veća od 1.000.000 kn, ako je stjecanje i otuđivanje odnosno nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom planirano u proračunu i provedeno u skladu sa zakonom.

¹⁹ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

- donosi odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada,
- razmatra stanje iz područja samoupravnog djelokruga Grada, te utvrđuje programe razvoja pojedinih djelatnosti važnih za Grad,
- utvrđuje ustroj i djelokrug gradskih upravnih tijela i službi,
- dodjeljuje koncesije u slučajevima određenim zakonom,
- bira i razrješuje predsjednika i potpredsjednike Gradskog vijeća, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom,
- donosi odluke o osnivanju javnih ustanova i drugih pravnih osoba za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za stanovnike Grada, te odlučuje o statusnim promjenama u skladu sa zakonom,
- donosi Poslovnik o svom radu,
- donosi program rada Gradskog vijeća,
- raspisuje referendum,
- donosi akt o uspostavljanju suradnje s drugim jedinicama lokalne samouprave,
- donosi odluke o osnivanju Nacionalne udruge jedinica lokalne samouprave, odnosno odluku o pristupanju Nacionalnoj udruzi jedinica lokalne samouprave,
- dodjeljuje javna priznanja Grada,
- odlučuje o drugim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

2. GRADONAČELNIK

Člankom 38. Statuta Grada Zaprešića²⁰

Izvršno tijelo Grada je gradonačelnik. Gradonačelnik i zastupa Grad. Iznimno, izvršno tijelo je i zamjenik gradonačelnika koji obnaša dužnost gradonačelnika u slučajevima propisanim zakonom.

Mandat gradonačelnika traje četiri godine.

²⁰ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

U obavljaju izvršne vlasti gradonačelnik:

- priprema prijedloge općih akata,
- izvršava i osigurava izvršavanje općih akata Gradskog vijeća,
- daje mišljenje o prijedlozima akata koje podnose Gradskom vijeću drugi ovlašteni predlagatelji,
- utvrđuje prijedlog proračuna Grada i izvršenje proračuna,
- upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Grada u skladu sa zakonom, ovim Statutom i općim aktom Gradskog vijeća,
- odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i drugom raspolaganju imovinom Grada Zaprešića čija pojedinačna vrijednost ne prelazi 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, a najviše do 1.000.000 kn, te ako je stjecanje i otuđivanje planirano u proračunu i provedeno u skladu sa zakonskim propisima
- upravlja приходима i rashodima Grada,
- upravlja raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna Grada,
- odlučuje o davanju suglasnosti za zaduživanje pravnim osobama u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu Grada i o davanju suglasnosti za zaduživanje ustanova kojih je osnivač Grad, do iznosa 10.000.000,00 (deset milijuna kuna),
- donosi pravilnik o unutarnjem redu za upravna tijela Grada,
- donosi odluku o kriterijima za ocjenjivanje službenika i namještenika i načinu provođenja ocjenjivanja
- imenuje i razrješava pročelnike upravnih tijela,
- imenuje i razrješava unutarnjeg revizora,
- imenuje i razrješuje predstavnike Grada u tijelima javnih ustanova i trgovačkih društava i drugih pravnih osoba kojih je osnivač, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
- utvrđuje plan prijma u službu u upravna tijela Grada,
- predlaže izradu prostornog plana kao i njegove izmjene i dopune na temelju obrazloženih i argumentiranih prijedloga fizičkih i pravnih osoba,
- razmatra i utvrđuje konačni prijedlog prostornog plana,
- sklapa ugovor o koncesiji za obavljanje komunalnih djelatnosti, i druge ugovore iz oblasti komunalnog gospodarstva,
- daje prethodnu suglasnost na izmjenu cijena komunalnih usluga,
- organizira zaštitu od požara na području Grada i vodi brigu o uspješnom provođenju i poduzimanju mjera za unaprjeđenje zaštite od požara,
- usmjerava djelovanje upravnih odjela i službi Grada u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, odnosno poslova državne uprave, ako su preneseni Gradu,
- nadzire rad upravnih odjela i službi u samoupravnom djelokrugu i poslovima državne uprave,
- obavlja nadzor nad zakonitošću rada tijela gradskih četvrti i mjesnih odbora,
- odlučuje o osnivanju i imenovanju povjerenstava i drugih radnih tijela kao
- savjetodavnih tijela u obavljanju poslova iz njegove nadležnosti,

- odlučuje o davanju pokroviteljstva i odobrava uporabu grba i naziva Grada,
- provodi postupak natječaja i donosi odluku o najpovoljnijoj ponudi, te sklapa ugovor o zakupu poslovnog prostora u vlasništvu Grada, u skladu s posebnom odlukom Gradskog vijeća
- obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost zakonom, ovim Statutom, općim aktima Grada i drugim propisima.

Članak 39. i 40. Statuta²¹

Gradonačelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata upravnih tijela Grada.

Gradonačelnik dva puta godišnje podnosi polugodišnje izvješće o svom radu.

Gradsko vijeće može, pored izvješća iz stavka 1. ovog članka, od gradonačelnika tražiti izvješće o pojedinim pitanjima iz njegovog djelokruga.

Izvješće iz stavka 2. ovoga članka Gradonačelnik podnosi na način i u postupku utvrđenim Poslovníkom Gradskog vijeća.

5.1 Osnovni podaci i struktura

Konstituirajućom sjednicom Gradskog vijeća grada Zaprešića 30. studenog 1995. godine formiran je grad Zaprešić.

U sastav grada Zaprešića ušla su naselja: Zaprešić, Ivanec, Jablanovec, Hruševac Kupljenski, Kupljenovo, Pojatno i Šibice. Dan grada Zaprešića obilježava se 16. listopada, na dan kada je rođen ban Josip Jelačić po kojemu ime nose Jelačićevi Novi dvori.

Zaprešić je grad u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, u sklopu Zagrebačke županije. Broji oko 25 tisuća stanovnika. Treći je grad po broju stanovnika u Zagrebačkoj županiji.

Zaprešić je nastao na sjecištu regionalnih i međunarodnih prometnih pravaca. Kroz Zaprešić je prošla i trasa prve željezničke pruge u Hrvatskoj. Po nekim teorijama, od konjskih zaprega kojima su putovali trgovci u Zagreb dolazi i ime Zaprešić. Prvi pisani spomen Zaprešića vezuje se uz župnu crkvu Sv. Petra koja je podignuta 1334. godine.

²¹ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

Slika 11., Panorama Grada Zaprešića

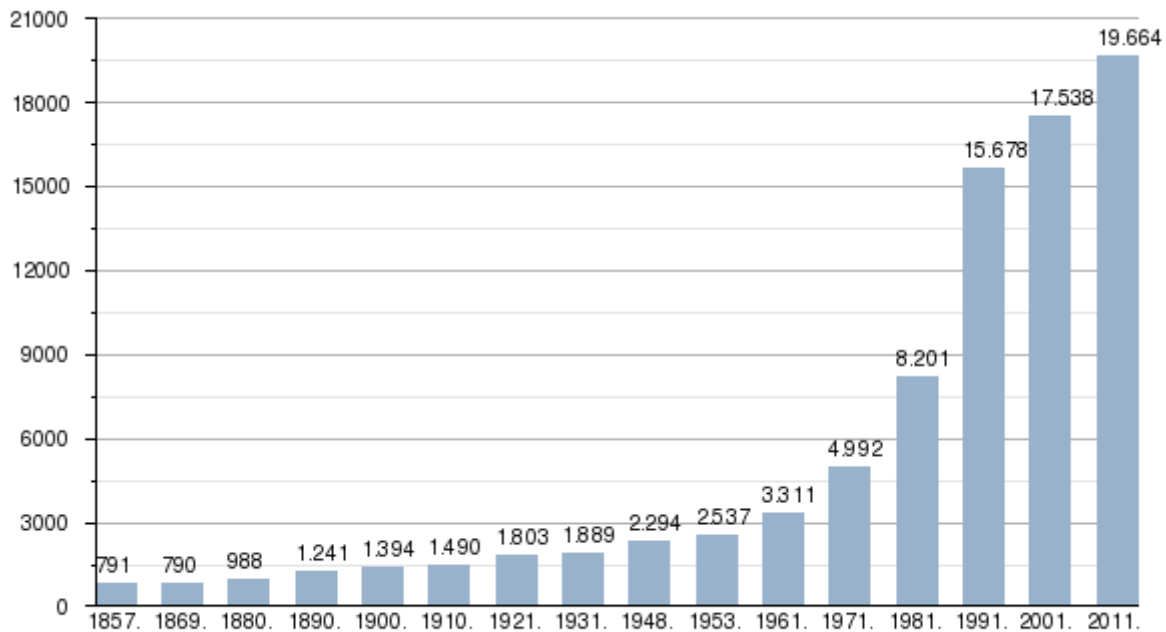

Izvor: <https://hr.bergfex.com/sommer/zapresic/>

Grad Zaprešić prostire se na 52,60 km², gdje po popisu iz 2011. godine živi 25 223 stanovnika. Gustoće naseljenosti od 479,5 stanovnika po četvornom kilometru Zaprešić je najgušće naseljeno područje u županiji (prosječna gustoća naseljenosti u Zagrebačkoj županiji je 103,79 stanovnik po četvornom kilometru). Šire područje Zaprešića zauzima područje od 251,8 km² a čini ga grad Zaprešić i sedam okolnih općina: Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica i Pušća. Po popisu iz 2011. godine na tom području živi 54 640 stanovnika. Zaprešićki kraj smješten je u dolini triju rijeka (Sutla, Sava, Krapina), između Slovenije na zapadu i Krapinsko-zagorske županije na sjeveru, te Samobora na jugu i Zagreba na istoku.²²

²² <https://hr.wikipedia.org/wiki/Zapre%C5%A1i%C4%87>

Slika 12., Statistički prikaz porasta stanovništva Grada Zaprešića

Izvor - Državni zavod za statistiku

Izvor: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Zapre%C5%A1i%C4%87>

5.2 Upravni odjeli Grada Zaprešića

Statutom Grada Zaprešića, člankom 51., 52. i 53.²³

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, utvrđenih zakonom i ovim Statutom, te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na Grad, ustrojavaju se upravna tijela Grada.

Ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela uređuje se posebnom odlukom Gradskog vijeća.

Upravna tijela se ustrojavaju kao upravni odjeli i službe (u daljnjem tekstu: upravna tijela). Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje gradonačelnik.

Upravna tijela u oblastima za koje su ustrojeni i u okviru djelokruga utvrđenog posebnom odlukom, neposredno izvršavaju provođenje općih i pojedinačnih akata tijela Grada.

Upravna tijela samostalna su u okviru svog djelokruga, a za zakonito i pravovremeno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti odgovorni su Gradonačelniku.

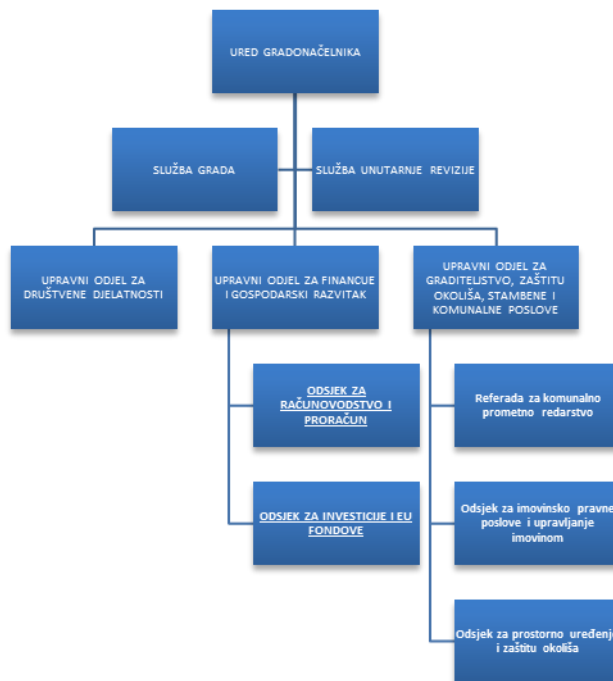
Sredstva za rad upravnih tijela, osiguravaju se u Proračunu Grada, Državnom proračunu i iz drugih prihoda u skladu sa zakonom.

²³ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

Upravna tijela Grada Zaprešić su:²⁴

1. Služba Grada.
2. Upravni Odjel za društvene djelatnosti.
3. Upravni Odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove.
4. Upravni Odjel za financije i gospodarski razvitak.
5. Služba za unutarnju reviziju.

Slika 13., Organizacijska struktura upravnih odjela Grada Zaprešića

1. Služba Grada

Organizira i obavlja stručne poslove za potrebe Gradskog vijeća, obavlja stručne poslove na izradi akata Vijeća, gradonačelnika i radnih tijela, odgovara za pravodobno i zakonito obavljanje poslova i zadaća, nadzire provođenje općih akata, predlaže potrebne mjere za izvršavanje zakona i propisa, surađuje s odgovarajućim institucijama vezano uz djelokrug Grada.

Donosi rješenja o pravima i obvezama službenika i namještenika sukladno Zakonu, obavlja najstroženije poslove iz oblasti radnih odnosa službenika i namještenika Grada.

Koordinira i prikuplja podatke za izradu izvješća gradonačelnika, glavni je urednik Službenih novina Grada Zaprešića.

Prati propise i prati zakonitost akata iz djelokruga Službe Grada, priprema prijedloge odluka, ugovora i drugih akata iz nadležnosti Službe.

²⁴ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

Priprema i sudjeluje u izradi akata Gradskog vijeća i radnih tijela, priprema materijale za sjednice Gradonačelnikovog kolegija.

Pružna pravnu pomoć upravnim odjelima Grada, sudjeluje po potrebi u pripremi i provođenju postupaka javne nabave.

Vodi upravni postupak i rješava najsloženije predmete iz nadležnosti Službe.

2. Upravni Odjel za društvene djelatnosti²⁵

Predlaže potrebne mjere za provođenje zakona i propisa iz djelokruga Upravnog odjela, predlaže gradonačelniku i Gradskom vijeću planove i programe iz djelokruga Upravnog odjela.

Sudjeluje u izradi i priprema prijedloge akata gradonačelnika, gradskog vijeća i radnih tijela iz djelokruga Upravnog odjela.

Suraduje s proračunskim i drugim korisnicima u društvenim djelatnostima te u tom području sudjeluje u obavljanju poslova riznice i vodi potrebne evidencije, obavlja poslove pripreme prijedloga proračunskog plana i programa javnih potreba te prati njihovo izvršenje, kontrolira i vrednuje realizaciju financijskih planova.

Sudjeluje u izradi prijedloga ugovora te u pripremi i provođenju javnih natječaja za dodjelu financijskih sredstava udrugama.

Suraduje s ustanovama, udrugama i drugim korisnicima u odgoju, obrazovanju te u tim područjima: obavlja poslove pripreme prijedloga proračunskog plana i programa javnih potreba, sudjeluje u provedbi usvojenih planova i programa te prati njihovo izvršenje, kontrolira i vrednuje realizaciju financijskih planova i programa rada korisnika proračunskih sredstava.

Izrađuje prijedloge ugovora, rješava upravne i ostale predmete, prikuplja i izrađuje izvješća i analize, prati stanje i predlaže mjere za unaprjeđenje, prati zakonske i druge propise, kontrolira usklađenost općih i pojedinačnih akata sa zakonima i aktima Grada.

3. Upravni Odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove

Predlaže potrebne mjere za provođenje zakona i propisa iz djelokruga Upravnog odjela, predlaže gradonačelniku i Gradskom vijeću planove i programe iz djelokruga Upravnog odjela, sudjeluje u izradi i priprema prijedloge akata gradonačelnika, gradskog vijeća i radnih tijela iz djelokruga Upravnog odjela.

Donosi prijedloge rješenja o ovrsi za pravne osobe s osnova komunalnog doprinosa, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade, komunalne naknade i naknade za uređenje voda,

²⁵ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

zakupa i korištenja javnih površina, zakupa poslovnog prostora u vlasništvu Grada, donosi prekršajne naloge, donosi rješenja iz djelokruga Odjela.

Vodi i nadgleda provedbu imovinsko-pravne pripreme za investicijske projekte, procjenjuje troškove i vrijednost investicija.

„Sudjeluje u izradi programa gradnje i održavanja objekata I uređaja komunalne infrastrukture, sudjeluje u planiranju proračuna iz djelokruga Upravnog odjela te u procesu provođenja javne nabave usluga, roba i radova za provedbu investicijskih projekata.“²⁶

Vrši kontrolu gradnje, građevinske knjige, ovjerava situacije I račune, obavlja stručne poslove pri tehničkom pregledu građevina, priprema izvješća iz djelokruga Upravnog odjela.

Surađuje u izradi projektne dokumentacije, sudjeluje u pripremi tehničkog dijela dokumentacije za prijavu projekata na natječaje za sufinanciranje iz EU fondova te je član tima za provedbu projekata.

Obavlja stručne poslove povezane s pripremom, izvođenjem i kontrolom radova izgradnje i rekonstrukcije objekata i uređaja komunalne infrastrukture te drugih objekata, sudjeluje u vođenju i nadgledanju provedbe imovinsko-pravne pripreme za investicijske projekte.

Vrši nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta i drugih javnih površina, nadzire poslove održavanja javne rasvjete, semafora, signalizacije.

Provodi postupke javne nabave robe, radova i usluga i postupke jednostavne nabave.

Provodi postupke povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu (sklapanje ugovora i postupci dodjele koncesija).

Priprema i sudjeluje u izradi ugovora, odluka i drugih akata gradonačelnika, Gradskog vijeća i radnih tijela iz cjelokupnog djelokruga Upravnog odjela.

Vodi postupak i donosi rješenja o komunalnom doprinosu i rješenja o utvrđivanju naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade.

Obavlja poslove nositelja izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja, pribavlja stručna rješenja i podloge za izradu planova.

Obavlja stručne poslove vezane uz nadležnost Grada sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji.

Obrađuje zahtjeve za donošenje/izmjene prostornih planova, provodi postupke rasprava, pribavlja potrebne suglasnosti, izrađuje izvješća, vodi evidencije o postupcima izrade planova

Prati propise koji reguliraju prostorno uređenje i gradnju te prati usklađenost planova sa propisima.

²⁶ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

4. Upravni Odjel za financije i gospodarski razvitak²⁷

Kreira i koordinira osnove dugoročne financijske politike Grada u vezi prihoda, zaduživanja i otplate obveza.

Koordinira izradu financijskih akata za Gradsko vijeće.

Kreira i koordinira poslove gospodarskog razvitka te surađuje u postupcima prijave projekata na izrađuje nacrt plana Proračuna, uravnoteženog trogodišnjeg plana, izrađuje Rebalans plana Proračuna, Polugodišnji i godišnji obračun Proračuna, Mali proračun te druge akte koje donose tijela Grada.

Procjenjuje i izrađuje godišnje, mjesečne, tjedne i dnevne prijedloge priliva i odliva sredstava s računa riznice te izrađuje mjesečne analize proračunskih prihoda i rashoda, potraživanja i obveza i druge financijske izvještaje za gradonačelnika, prati i izrađuje potrebne statističke analize iz poslovanja Grada uključivo i izračun gradske mjesečne stope nezaposlenosti.

Surađuje s Ministarstvom financija i drugim financijskim institucijama u izvršavanju i praćenju realizacije proračuna te prati zaduženost Grada i njegovih proračunskih korisnika.

Vodi računovodstvo Grada i proračunskih korisnika, priprema ili rukovodi kod izrade financijskih izvješća, usklađuje računovodstvo proračunskih korisnika s knjiženjima u gradskom računovodstvu.

Prati propise s područja financija i proračuna.

Koordinira rad između proračunskih korisnika i gradskih upravnih tijela u poslovima lokalne riznice: programskoj podršci, pripremi i izradi proračuna, realizaciji plaćanja, vođenju računovodstvenih evidencija, izradi godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna i drugih financijskih izvješća, izrađuje mjesečna izvješća o PDV i dostavlja ih u Poreznu upravu.

Obračunava plaće i naknade zaposlenika, obračunava naknade drugog dohotka, vodi i ažurira evidencije primatelja plaća i naknada drugog dohotka.

Izrađuje izvješća i evidencije iz djelokruga plaća i drugog dohotka, blagajne, putnih naloga, socijale (JOPPD), dostavlja tražene obrasce i izvješća Poreznoj upravi, FINI, HZZO, HZMIO i Zavodu za zapošljavanje i izrađuje na zahtjev HZMO podatke o utvrđenom stažu osiguranja za zaposlenike poduzeća u stečaju s područja Grada Zaprešića.

Vrši elektronska plaćanja za potrebe grada i korisnika riznice s prethodnim kontrolama naredbi, računa i naloga za plaćanja.

Obračunava i likvidira naloge za službena putovanja, te zbog dnevne ažurnosti obavlja i ostale poslove glavne blagajne, kompenzacije.

²⁷ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

u suradnji s ostalim upravnim odjelima prikuplja informacije o projektnim idejama i potrebama na razini Grada, sudjeluje u izradi prijedloga lista i planova projektnih prijedloga za kandidiranje na programe i fondove EU kao i za natječaje drugih domaćih i međunarodnih izvora sufinanciranja, priprema podloge za prijavu, objedinjuje potrebnu dokumentaciju i brine o pravovremenosti prijave te vodi evidenciju o prijavljenim projektima za sufinanciranje iz navedenih izvora.

prati zakone i druge propise RH i EU vezane uz djelokrug Odsjeka, pruža stručnu pomoć gradskim upravnim tijelima u poštivanju propisanih procedura EU te obavlja poslove Quality Magera u svrhu provođenja normi ISO standarda.

analizira uspješnost i financijske pokazatelje provedenih projekata, izrađuje izvješća, sudjeluje u izradi strateških razvojnih dokumenata Grada.

5. Služba za unutarnju reviziju²⁸

Obavlja poslove vezane za strateško i godišnje planiranje unutarnje revizije, obavlja procjenu rizika, izrađuje i predlaže gradonačelniku relevantne akte planiranja na osnovi procjene rizika, te ih dostavlja nadležnom ministarstvu .

Odlučuje o pokretanju pojedinačnih revizija iz nadležnosti Službe u skladu s godišnjim planom provođenja unutarnje revizije odnosno po nalogu gradonačelnika i poslova savjetovanja; nadzire i sudjeluje u provođenju revizija procesa, po provođenju revizije gradonačelniku podnosi konačno izvješće o provedenoj reviziji s procjenom sustava unutarnjih kontrola uspostavljenih u revidiranom procesu, daje stručno mišljenje i preporuke.

Prema potrebi sudjeluje u davanju preporuka, savjeta i informacija, vodi bazu preporuka unutarnje revizije te prati provedbu danih preporuka, izrađuje pojedinačna, periodična ili godišnja izvješća o radu unutarnje revizije.

5.3 Gospodarska struktura Grada Zaprešića

„U gospodarskoj strukturi grada s oko 25 223 stanovnika, prevladava djelatnost trgovine i ugostiteljstva, a slijede industrijska proizvodnja, obrtništvo, te financijske usluge i turizam. Gospodarski subjekti bilježe povećanje obujma poslovanja, a sve značajnije mjesto zauzimaju poduzetnici, odnosno, mala i srednja poduzeća. Udruženje obrtnika Zaprešić okuplja oko 1260 obrtnika s područja zaprešićkog kraja, od čega preko 800 s područja grada.

Poljoprivredne površine grada Zaprešića čini 3.040 ha, i to: 1.702 ha oranice, 60 ha voćnjaci, 103 ha vinogradi, 1.943 ha livade i 132 ha pašnjaci. Zone poljoprivredne proizvodnje protežu se uz područja rijeke Save na jugu i rijeke Krapine na istoku u ravničarskom dijelu, gdje su većinom oranice i livade. U području Šibica nalazi se vodo zaštitno područje, te nije dozvoljena intenzivna poljoprivredna proizvodnja. Na sjeveru se nalaze mjesta Pojatno,

²⁸ http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/

Kupljenovo i Kupljenski Hruševac koja su omeđena rijekom Krapinom na istoku i pitomim brežuljcima na zapadu, na kojima se nalaze voćnjaci i vinogradi, gdje dolazi do izražaja rascjepkanost poljoprivrednih površina u privatnom vlasništvu. Gospodarski razvoj Zaprešića se, prije svega, temelji na dugoročnom i žilavom razvoju malog poduzetništva i obrta, ali isto tako i na restrukturiranoj velikoj industriji. Tu prije svega mislim na tvrtke Messer Croatia plin te Inker (Roca) koji zadnjih godina ulažu znatna sredstva u nove investicije i zapošljavanje²⁹

Najveća nada je poduzetnička zone, koja je danas najpoznatija po tome što je u njoj smješten najveći trgovački centar u Hrvatskoj West Gate. Radi se o pola milijuna kvadratnih metara slobodnog prostora.

5.4 Financijska struktura Grada Zaprešića

Proračun Grada Zaprešića je konsolidiran i u njega su uključeni i prihodi proračunskih korisnika Grada koji posluju putem gradske riznice, a koje oni ostvaruju obavljanjem vlastite djelatnosti i iz drugih izvora. Od ukupno planiranih prihoda Grada Zaprešića, na prihode proračunskih korisnika otpada 17.953.470 kn (11%).

KAKO PUNIMO PRORAČUN ?

Proračun Grada Zaprešića za 2019. godinu utvrđen je u iznosu

160.245.674 kuna

Proračun Grada Zaprešića je konsolidirani i u njega su uključeni i prihodi proračunskih korisnika Grada koji posluju putem Gradske riznice, a koje oni ostvaruju obavljanjem vlastite djelatnosti i iz drugih izvora. Od ukupno planiranih prihoda Grada Zaprešića na prihode proračunskih korisnika otpada 17.953.470 kn (11%). Proračunski korisnici Grada Zaprešića su: Dječji vrtić Maslačak, Dječji vrtić Vrtuljak, Osnovna škola Anutuna Augustinčića, Osnovna škola Ljudevita Gaja, Osnovna škola Kupljenovo, Muzej Matija Skurjeni, Pučko otvoreno učilište i Javna vatrogasna postrojba Zaprešić

Tako planiranim Proračunom osiguran je i proračunski suficit u iznosu od 3.750.000 kuna, za pokriće dijela ranije kumuliranog manjka prihoda nad rashodima.

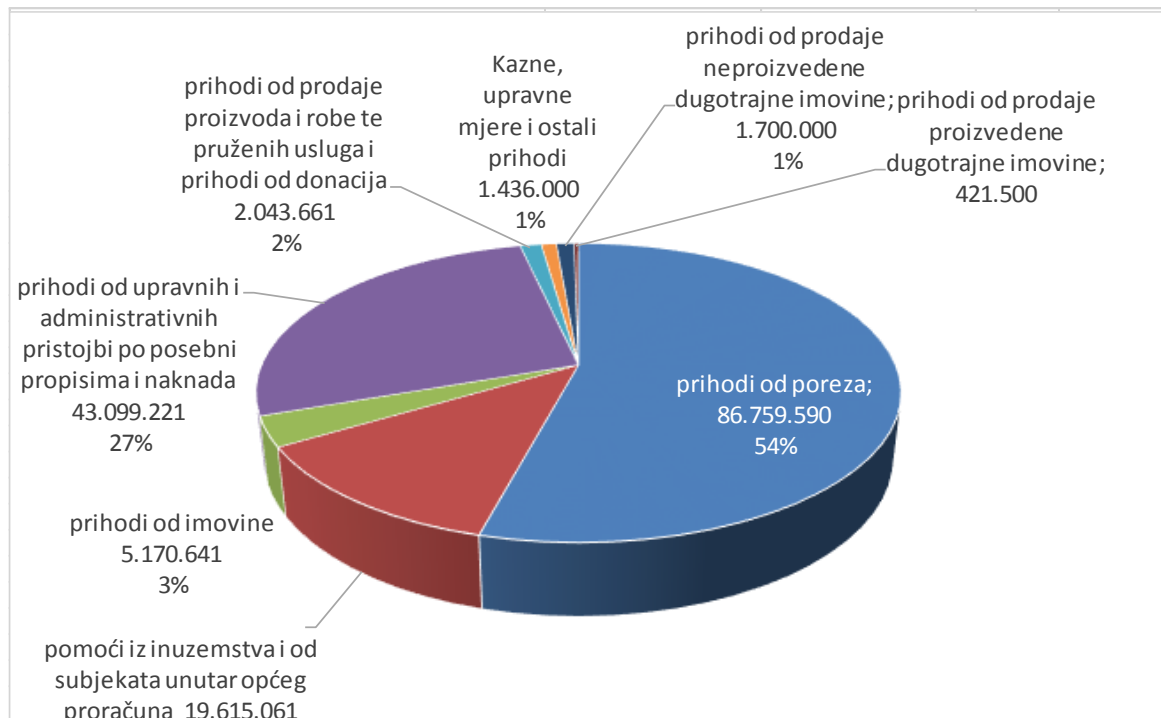
Čime je osigurano osnovno načelo da svi planirani rashodi i izdaci fiskalne godine moraju biti pokriveni planiranim prihodima i primicima te iste fiskalne godine.

Od svih prihoda koji se slijevaju u proračun Grada Zaprešića u najveći udio čine prihodi od poreza 54% (porez na dohodak, prirez, porez na promet nekretninama, porez na potrošnju alkoholnih pića i porez na kuće za odmor) te prihodi od upravnih, administrativnih i drugih pristojbi 27%, od kojih

²⁹ <http://www.poslovnih.hr/poduzetnik/grad-mladih-gdje-je-prosjecna-starost-35-godina-a-nezaposlenost-46-319227>

najveći dio otpada na komunalne naknade i komunalne doprinose. Osim toga, Grad Zaprešić ove godine značajna dio prihoda očekuje od pomoći iz inozemstva od subjekata unutar općeg proračuna 12% a odnosi se na sufinanciranja novcem Europskih fondova.³⁰

Slika 14., Struktura planiranih prihoda Proračuna grada Zaprešića za 2019. godinu.

Izvor: <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

Namjenski i nenamjenski prihodi

Izvori financiranja predstavljaju skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i utvrđene namjene.

70Od ukupno planiranih prihoda i primitaka Grada Zaprešića u iznosu od 160.245.674 kune, namjenski prihodi iznose 86.759.590 kuna, a nenamjenski ili opći prihodi iznose 73.486.084 kune.

Opći prihodi i primici uključuju prihode od poreza, prihode od financijske i nefinancijske imovine, prihode od administrativnih pristojbi i kazni.

³⁰ <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

Izvor: <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

ČETIRI NAJZNAČAJNIJA PRIHODA GRADA

1. Porez i prirez na dohodak (udio Grada) 81.248.090 kuna
ovim se prihodom mogu financirati sve potrebe Grada

2. Porez na promet nekretnina 4.500.000 kuna

ovim se prihodom mogu financirati sve potrebe Grada

3. Komunalna naknada 27.000.000 kuna

Ova sredstva namijenjena su financiranju obavljanja komunalnih djelatnosti:

- održavanju javnih površina,
- održavanju nerazvrstanih cesta,
- održavanju čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina,
- za potrošnju i održavanje javne rasvjete,
- za vatrogasne djelatnosti,
- za odvodnju atmosferskih voda,
- za održavanje groblja

4. Komunalni doprinos 5.000.000 kuna

Ova su sredstva namijenjena za građenje objekta i uređaja komunalne infrastrukture:

- javne površine,
- nerazvrstane ceste,
- groblja i krematorije,
- javnu rasvjetu
-

KAMO ODLAZI NOVAC IZ PRORAČUNA?

U 2019. godini očekivana proračunska potrošnja planirana je u iznosu od:

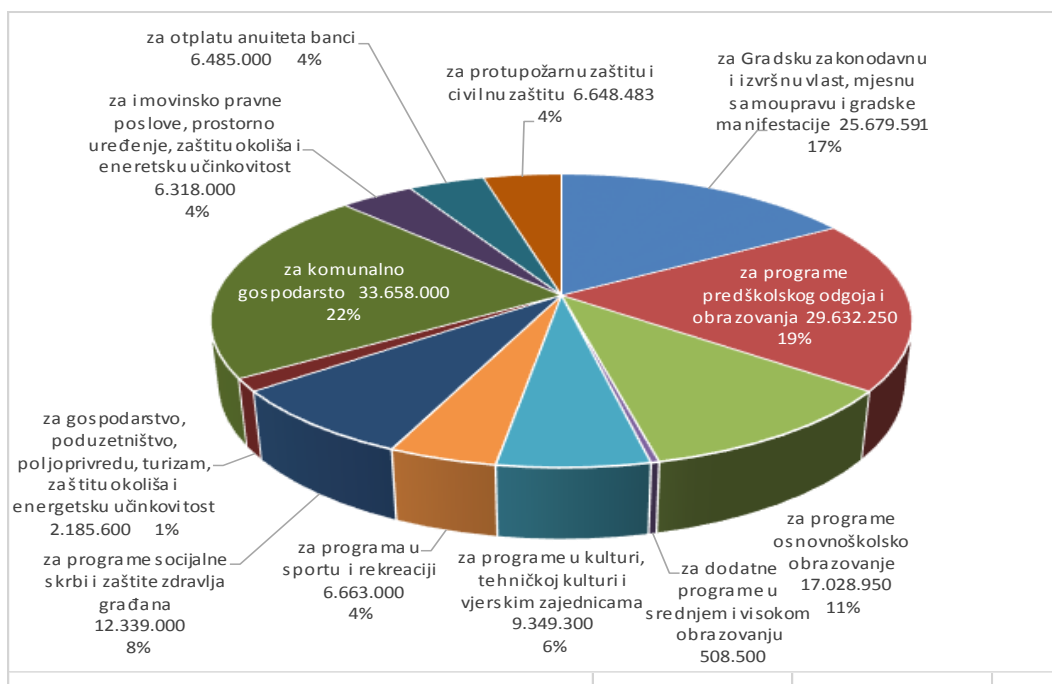
156.495.674 kuna

Planirana proračunska potrošnja odnosno izvršavanje Proračuna Grada Zaprešića temelji se na odredbama Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12 i 15/15) i Odluci o izvršavanju proračuna koju donosi Gradsko vijeće Grada Zaprešića zajedno Proračunom.

Za 2019. godinu planiraju se konsolidirani rashodi i izdaci u iznosu od 156.495.674 kn od čega na rashode osam Gradskih proračunskih korisnika otpada 46.514.583 kn ili 29%, a na planirane rashode Gradske uprave 113.731.091 kn ili 71%.

Shodno organizacijskoj strukturi Gradske uprave, planirana Proračunska potrošnja realizirati će se u sklopu šest Upravnih odjela-razdjela izvođenjem niza planiranih tekućih i kapitalnih projekata i aktivnosti objedinjenih u 24 glavna programa, a shodno programskoj strukturi Proračuna Grada Zaprešića.³¹

Slika 15., Struktura planirane proračunske potrošnje za 2019. godinu.

Izvor: <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

³¹ <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

6. ZAKLJUČAK

Iz ovog rada može se zaključiti da je cilj ostvaren. Detaljno je opisana organizacijska struktura svih vrsta. Od klasičnih do adaptivnih vrsta organizacijske strukture. Također opisane su i karakteristike svake od vrsta organizacijske strukture, gdje dolazimo do zaključka da ukoliko se odabere prava organizacijska struktura, te se uspješno implementira i provede kroz potrebne grane organizacije, možemo reći da ta organizacija bilo da se radi o poslovnom subjektu ili neprofitnoj organizaciji, ispunjava svoju svrhu i postojanje. Možemo reći da organizacijske strukture imaju sebi za cilj uz adekvatnu primjenu svake od njih povećanje efikasnosti i fleksibilnosti poslovanja, ali i zadovoljstvo svih zaposlenih.

Što se tiče organizacijske strukture jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potrebna je reforma ponajprije u smanjenju prvog stupnja jedinica, tj. općina. U Republici Hrvatskoj ih ima 428, gdje svaka od tih općina izdvaja pozamašnu količinu financijska sredstva za svoju samo održivost. Spajanjem isti u veće jedinice lokalne samouprave moglo bi doći do znatnih ušteda u financijskom smislu te iste preusmjeriti na potrebitije stvari.

Organizacijska struktura Grada Zaprešića zbog svoje veličine, gustoće naseljenosti od 479,5 stanovnika po četvornom kilometru (što ga svrstava u najnaseljenije područje u Zagrebačkoj Županiji), geografske pozicije, gospodarskog i prometnog značaja te bogate povijesno – kulturne znamenitosti, svrstava ga u prvih dvadeset najrazvijenijih Gradova u Republici Hrvatskoj. Koordinacija je vrlo dobra, a komunikacija među odjelima je prohodna. Također potrebno je dosadašnje poslove koje obavljaju ministarstva da preuzmu županije, a poslove sadašnjih županija da preuzmu jedinice prvog stupnja odnosno gradovi, sa takvim ustrojstvom jedinice lokalne samouprave dobile bi na većoj efikasnosti i fleksibilnost. Svakako prostora za napredak uvijek ima, no sadašnjom organizacijskom strukturom te dobrim i stabilni vodstvom Grad Zaprešić stvara dobre preduvjete za buduće poslovne uspjehe.

7. POPIS LITERATURE

7.1 KNJIGE

1. Čulo I. i Marinac A. (2010): Mjesto i uloga lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, Geno, Požega.
2. Goljački V. (2015): Zaprešić Monografija, Grad Zaprešić, Zaprešić.
3. Lukeš-Petrović M., Masarić H., Nikolov J. (2005): Vodič kroz Hrvatski sustav lokalne i regionalne samouprave: program UN-a za razvoj, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Zagreb.
4. Masarić H., Sikirić S., Donhan Z. (2008): Upoznajte lokalnu i regionalnu samoupravu u Hrvatskoj, Savez Gradova i Udruga općina Republike Hrvatske, Zagreb
5. Osmanagić Bedenik N. (2002): Operativno planiranje, Školska knjiga, Zagreb.
6. Sikavica P. (2011). Organizacija, Školska knjiga Zagreb.
7. Žugaj M., Šehanović J., Cingula M. (2004): Organizacija, TIVA Tiskara, Varaždin.

7.2 INTERNETSKI IZVORI

1. <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu:265/preview>
2. <https://repositorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A727/datastream/PDF/view>
3. <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>
4. <https://coupedecheveux2015.blogspot.com/2018/07/zupanije-u-hrvatskoj-karta.html>
5. [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)
6. https://bs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDupanije_u_Hrvatskoj
7. http://www.zapresic.hr/naslovnica/gradsko_vijece/statut/1723/
8. <https://hr.bergfex.com/sommer/zapresic/>
9. <http://www.poslovni.hr/poduzetnik/grad-mladih-gdje-je-prosjecna-starost-35-godina-a-nezaposlenost-46-319227>
10. <https://www.dzs.hr/>
11. <http://www.zapresic.hr/userfiles/files/proracun/2019/Proracun%20u%20malom.pdf>

8. POPIS SLIKA I TABLICA

Slika 1., Klasifikacija organizacije prema njihovim ciljevima	3
Slika 2., Organizacijska struktura prema H. Mintzbergu	5
Slika 3., Odnosi i veze između elemenata.....	6
Slika 4., Početni oblik funkcijske organizacijske strukture.....	7
Slika 5., Vrste klasičnih organizacijskih struktura prema P. Sikavica	8
Slika 6., Vrste organskih organizacijskih struktura prema P. Sikavica.....	9
Slika 7., Geografski prikaz županija RH.....	11
Slika 8., Popis županija u Republici Hrvatskoj	18
Slika 9., Zastava Grada Zaprešića	24
Slika 10., Grb Grada Zaprešića	25
Slika 11., Panorama Grada Zaprešića	30
Slika 12., Statistički prikaz porasta stanovništva Grada Zaprešića	31
Slika 13., Organizacijska struktura upravnih odjela Grada Zaprešića	32
Slika 14., Struktura planiranih prihoda Proračuna grada Zaprešića za 2019. godinu.	38
Slika 15., Struktura planirane proračunske potrošnje za 2019. godinu.....	40